

SAFE
ACTIVISM

انگوي سرکوب و فعاليت امن جامعه مسيحيان

زمستان ۱۴۰۳

پس از انقلاب ۱۳۵۷، شرایط زندگی همه اقلیت‌های دینی، از جمله مسیحیان، در ایران تحت تأثیر سیاست‌های جدید جمهوری اسلامی قرار گرفت. با اینکه قانون اساسی جمهوری اسلامی، مسیحیان را به عنوان یکی از اقلیت‌های دینی رسمی کشور می‌شناسد، اما برخی از اعضای این جامعه، علی‌الخصوص نوکیشان مسیحی، به دلیل قوانین اسلامی حاکم بر ایران، با محدودیت‌ها و سرکوب‌های مستمری مواجه شده‌اند. در این جزوه، علاوه بر تشریح الگوی سرکوب اعضای جامعه مسیحیان در ایران، راهکارهایی برای افزایش سطح امنیت آنان پیشنهاد شده است.

۱. محدودیت‌های قانونی و حقوقی

- قانون اساسی: طبق اصل ۱۳ قانون اساسی، مسیحیان، زرتشتیان و یهودیان به عنوان اقلیت‌های مذهبی رسمی شناخته شده‌اند و حق انجام مناسک دینی خود را دارند. با این حال، آزادی مذهبی آنان در عمل با محدودیت‌هایی مواجه است.
- قوانین شرعی: قوانین مربوط به ارتداد، تبلیغ مسیحیت، و تغییر دین از اسلام به مسیحیت (که در ایران جرم محسوب می‌شود) موجب فشار بر نوکیشان مسیحی شده است.
- محرومیت از برخی حقوق شهروندی: مسیحیان از دسترسی به برخی از مشاغل دولتی و مناصب حکومتی محروم هستند. بعلاوه نوکیشان مسیحی، بارها با فشارهایی همچون اخراج از شغل خود و محرومیت از ادامه تحصیل مواجه شده‌اند.

۲. سرکوب و آزار نوکیشان مسیحی

از آنجایی که تغییر دین در اسلام ارتداد محسوب شده و در خوانش جمهوری اسلامی شامل مجازات می‌شود، بسیاری از ایرانیانی که در خانواده‌های مسلمان به دنیا آمده و به مسیحیت گرویده‌اند، با برخوردهای امنیتی و قضایی شدید مواجه می‌شوند. در حدود نیم قرن گذشته، نیروهای امنیتی بارها در شهرهای مختلف به کلیساهای خانگی حمله کرده و افراد شرکت‌کننده را بازداشت می‌کنند. آنها همچنین احکام سنگین قضایی، از جمله حبس‌های طولانی‌مدت، برای

نوکیشان مسیحی صادر می‌کنند. این در حالی است که گزارش‌هایی نیز از شکنجه و بدرفتاری با نوکیشان مسیحی در زندان‌ها منتشر شده است.

۳. محدودیت بر کلیساها و فعالیت‌های مذهبی

آمارها نشان می‌دهد که کلیساهای پروتستان و کلیساهای فارسی‌زبان بیشتر از کلیساهای ارمنی و آشوری هدف حمله و سرکوب نیروهای جمهوری اسلامی قرار گرفته‌اند. وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه نظارت شدیدی بر فعالیت‌های کلیساها اعمال می‌کند و بسیاری از کلیساها مجبور شده‌اند به دلیل شدت سرکوب، فعالیت خود را محدود کنند یا به کلی تعطیل شوند. همچنین در ایران محدودیت‌هایی نیز برای چاپ و توزیع کتاب مقدس مسیحیان به زبان فارسی وجود دارد.

۴. تبعیض اجتماعی و فرهنگی

مسیحیان، به ویژه نوکیشان، در محیط‌های آموزشی و حرفه‌ای با تبعیض مواجه می‌شوند. در برخی موارد، فرزندان مسیحیان در مدارس تحت فشار قرار می‌گیرند تا در مراسم و آموزش‌های اسلامی شرکت کنند. همچنین صداوسیما جمهوری اسلامی نیز تبلیغات منفی علیه مسیحیت و نوکیشان مسیحی پخش می‌کند.

۵. موارد شاخص نقض حقوق بشر

- یوسف ندرخانی، یک کشیش نوکیش، چندین بار بازداشت و به مرگ محکوم شد، هرچند بعداً حکم او کاهش یافت.
- کشیش بهرام ناصر و کشیش ویکتور بت‌تمرز نیز از جمله کسانی هستند که به اتهام تبلیغ مسیحیت دستگیر و محکوم شده‌اند.
- مواردی از قتل‌های مشکوک فعالان مسیحی نیز گزارش شده است.

۶. مهاجرت اجباری مسیحیان

بسیاری از مسیحیان ایران، به ویژه نوکیشان، به دلیل فشارهای فراقانونی، اجتماعی، مذهبی و امنیتی مجبور به ترک کشور شده‌اند. ترکیه، ارمنستان و کشورهای غربی از مقاصد اصلی پناجویان مسیحی ایرانی هستند.

چرا جمهوری اسلامی مسیحیان را سرکوب

می‌کند؟

دو دلیل اصلی سرکوب و محدودیت‌های اعمال‌شده بر مسیحیان، به‌ویژه نوکیشان مسیحی، در ایران پس از انقلاب ۵۷ عبارتند از:

۱. ایدئولوژی اسلامی حکومت و تهدید به تغییر دین (ارتداد)

جمهوری اسلامی ایران بر اساس تفسیر خاصی از اسلام شیعی اداره می‌شود که تغییر دین از اسلام به دین دیگر را ارتداد تلقی می‌کند. بر اساس فقه اسلامی، ارتداد مجازات‌های شدیدی دارد، از جمله حکم اعدام برای مردان و حبس طولانی برای زنان. بر این اساس حکومت ایران نوکیشان مسیحی را تهدیدی برای هویت اسلامی کشور می‌داند و با هرگونه تبلیغ مسیحیت برخورد می‌کند.

- تغییر دین به‌عنوان تهدید ایدئولوژیک: حکومت بر این باور است که گرویدن افراد مسلمان و یا افراد متولدشده در یک خانواده مسلمان به مسیحیت می‌تواند زمینه‌ساز تضعیف ایدئولوژی اسلامی و در نهایت کاهش قدرت حکومت دینی باشد.

- کنترل بر مذهب و جلوگیری از تبلیغ مسیحیت: کلیساهای فارسی‌زبان و گروه‌های مسیحی خانگی به دلیل جذب نوکیشان مسلمان، هدف اصلی سرکوب قرار گرفته‌اند.

۲. نگرانی‌های امنیتی و سیاسی حکومت

مقامات جمهوری اسلامی، فعالیت‌های مذهبی خارج از نظارت حکومت را تهدیدی برای امنیت ملی تلقی می‌کنند، به‌ویژه اگر ارتباطی با کشورهای غربی داشته باشند. این نگرانی‌ها شامل موارد زیر است:

- اتهام «نفوذ فرهنگی غرب»: حکومت ایران بارها نوکیشان مسیحی را متهم به همکاری با کشورهای خارجی، به‌ویژه آمریکا و اسرائیل کرده است. تبلیغ مسیحیت اغلب به‌عنوان بخشی از «جنگ نرم» غرب علیه جمهوری اسلامی معرفی می‌شود.
- جلوگیری از سازمان‌دهی اجتماعی: حکومت از هرگونه فعالیت سازمان‌یافته مستقل، حتی مذهبی، هراس دارد، زیرا آن را بستری برای شکل‌گیری اعتراضات یا تغییرات اجتماعی و سیاسی می‌داند.
- محدود کردن جوامع غیرشیعی: جمهوری اسلامی با اعمال فشار بر اقلیت‌های مذهبی، تلاش دارد هویت شیعی کشور را تقویت کند و هرگونه چالشی را که ممکن است باعث تضعیف آن شود، سرکوب کند.

دوگانگی رفتار حکومت با گروه‌های مختلف

مسیحیان

دوگانگی رفتار حکومت ایران با گروه‌های مختلف مسیحیان، یعنی تفاوت در برخورد با مسیحیان ارمنی و آشوری در مقابل نوکیشان مسیحی و پروتستان‌ها، دلایل مختلفی دارد که عمدتاً به سیاست‌های مذهبی، امنیتی و تاریخی جمهوری اسلامی مرتبط است. دو دلیل اصلی این تفاوت رفتار عبارتند از:

۱. پذیرش تاریخی و عدم تبلیغ دینی توسط ارامنه و آشوری‌ها

مسیحیان ارمنی و آشوری قرن‌هاست که در ایران زندگی کرده‌اند و بخشی از بافت فرهنگی و اجتماعی کشور محسوب می‌شوند. به همین دلیل، حکومت ایران آن‌ها را به عنوان اقلیت‌های دینی سنتی و غیرتهدیدآمیز تلقی می‌کند.

- غیرتبلیغی بودن کلیساهای ارمنی و آشوری: این گروه‌ها اغلب به تبلیغ مسیحیت در میان مسلمانان نمی‌پردازند و در محدوده فرهنگی و زبانی خود باقی می‌مانند. بنابراین، تهدید کمتری برای ایدئولوژی اسلامی حکومت محسوب می‌شوند.

- همزیستی تاریخی: از آنجا که این گروه‌ها همواره بخشی از جامعه ایران بوده‌اند، حکومت تمایل دارد آن‌ها را تحمل کند تا از ایجاد نارضایتی در میان اقلیت‌های بومی جلوگیری کند.
- داشتن نماینده در مجلس: مسیحیان ارمنی و آشوری نمایندگان خود را در مجلس شورای اسلامی دارند، که حکومت از آن‌ها به عنوان نماد احترام به اقلیت‌ها در ایران استفاده می‌کند.

۲. نگرانی‌های امنیتی و تهدید نوکیشان و کلیساهای فارسی‌زبان

در مقابل، نوکیشان مسیحی و کلیساهای پروتستان (خصوصاً کلیساهای خانگی) با برخوردهای شدید حکومت مواجه‌اند، زیرا:

- تغییر دین از اسلام به مسیحیت (ارتداد): جمهوری اسلامی تغییر دین از اسلام را تهدیدی برای نظم دینی خود می‌داند و نوکیشان مسیحی را افرادی منحرف و وابسته به دشمنان خارجی معرفی می‌کند.
- تبلیغ و گسترش مسیحیت: بسیاری از کلیساهای پروتستان به زبان فارسی فعالیت می‌کنند و مسلمانان را به مسیحیت دعوت می‌کنند، که حکومت آن را بخشی از «جنگ نرم» غرب علیه ایران می‌داند.
- ارتباط با کشورهای خارجی: حکومت نوکیشان و کلیساهای فارسی‌زبان را به داشتن ارتباط با کشورهای غربی، خصوصاً آمریکا، متهم می‌کند و آن‌ها را ابزار نفوذ فرهنگی و جاسوسی معرفی می‌کند.

این سیاست دوگانه به جمهوری اسلامی اجازه می‌دهد که حکومت ایران در سطح بین‌المللی ادعای رعایت حقوق اقلیت‌ها را داشته باشد، درحالی‌که در عمل، اقلیت‌هایی را که تهدیدی برای کنترل ایدئولوژیک حکومت محسوب می‌شوند، سرکوب کند.

فعالیت امن مختص جامعه مسیحی

فعالان مسیحی، به‌ویژه نوکیشان و کلیساهای فارسی‌زبان، برای کاهش سرکوب و حفظ امنیت خود می‌توانند از راهکارهای زیر استفاده کنند. این راهکارها شامل شیوه‌های سازمان‌دهی، افزایش آگاهی امنیتی، و بهره‌گیری از حمایت‌های بین‌المللی هستند.

۱. افزایش امنیت فردی و دیجیتال

حکومت ایران از روش‌های امنیتی و سایبری پیشرفته برای کنترل مخالفان و فعالان مذهبی استفاده می‌کند. بنابراین، رعایت نکات امنیت دیجیتال برای جلوگیری از شنود و هک‌شدن و نیز برای کاهش احتمال پرونده‌سازی در صورت دستگیری و بازجویی بسیار ضروری است.

- امنیت دیجیتال:

- از پیام‌رسان‌های امن مانند سیگنال (Signal) و یا سکرِت چت تلگرام بجای واتس‌آپ استفاده کنید.
- ایمیل و حساب‌های آنلاین را با احراز هویت دو مرحله‌ای (2FA) محافظت کنید.

- از VPN‌های امن برای دسترسی به سایت‌های مسدود شده استفاده کنید، اما از VPN‌های رایگان که ممکن است آلوده باشند، پرهیز کنید.
- در جلسات کلیسایی یا گروه‌های کوچک، استفاده از تلفن‌های همراه را محدود کنید تا از شنود احتمالی جلوگیری شود.
- برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید به بخش امنیت دیجیتال در جزوه فعالیت امن مراجعه کنید یا جزوه راهنمای امنیت دیجیتال در وبسایت فعالیت امن را مطالعه کنید.

● امنیت در ارتباطات:

- بهتر است از نام‌های مستعار برای فعالیت‌های آنلاین استفاده کنید.
- با افراد جدید تا زمانی که به آن‌ها اعتماد کامل ندارید، اطلاعات حساس را به اشتراک نگذارید.
- توصیه می‌شود جلسات و دیدارها را در مکان‌های غیرقابل پیش‌بینی و بدون الگوی تکراری برگزار کنید.

۲. سازمان‌دهی کلیساها و گروه‌های مخفی به شیوه‌ای امن

- مدل‌های غیرمتمرکز: به جای یک شبکه بزرگ، بهتر است فعالیت‌ها را در قالب گروه‌های کوچک و مستقل پیش ببرید که در صورت بازداشت یکی از اعضا، کل شبکه تحت خطر قرار نگیرد.
- کلیساهای خانگی پراکنده: به جای تجمعات بزرگ که ممکن است توجه نیروهای امنیتی را جلب کند، پیشنهاد می‌شود جلسات را به صورت پراکنده در مکان‌های مختلف برگزار کنید.

- عدم ثبت اسامی: توصیه می‌شود از ثبت اسامی و اطلاعات حساس درباره اعضای گروه‌ها پرهیز کنید تا در صورت بازداشت، اطلاعات زیادی در اختیار نیروهای امنیتی قرار نگیرد.

۳. استفاده از ابزارهای حقوقی و بین‌المللی

- ارتباط با سازمان‌های حقوق بشری: مستندسازی نقض حقوق مسیحیان و ارسال گزارش به نهادهای بین‌المللی مانند سازمان ملل، عفو بین‌الملل و کمیسیون آزادی مذهبی آمریکا می‌تواند فشار بین‌المللی بر ایران را افزایش دهد.
- استفاده از رسانه‌های مستقل: ارسال گزارش‌ها و مستندات به رسانه‌های خارج از کشور و حقوق بشری می‌تواند افکار عمومی را آگاه کند.
- اطلاع‌رسانی گسترده: اخبار بازداشت و دیگر فشارهای وارده از طرف حکومت را به شکل گسترده و مداوم اطلاع‌رسانی کنید. برای آگاهی بیشتر در این زمینه راهنمای اطلاع‌رسانی درباره بازداشت‌شدگان را در وبسایت فعالیت امن مطالعه کنید.

۴. آگاهی‌بخشی و آموزش برای اعضای جامعه

- آموزش حقوقی: آشنایی با قوانین ایران و حقوق اقلیت‌های دینی می‌تواند به افراد کمک کند در زمان بازداشت یا مواجهه با مقامات امنیتی، از خود دفاع بهتری داشته باشند.
- آموزش امنیتی: آموزش شیوه‌های شناسایی نفوذی‌ها و خبرچین‌های احتمالی و افزایش آگاهی نسبت به تکنیک‌های بازجویی و اعتراف‌گیری اجباری می‌تواند به کاهش آسیب‌های دستگیری و بازجویی کمک کند. برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید به بخش تکنیک‌های بازجویی در جزوه «فعالیت امن» مراجعه کنید.
- آموزش فعالیت‌های کم‌ریسک: تمرکز بیشتر بر فعالیت‌های غیرمستقیم مانند کمک‌های خیریه، آموزش‌های اخلاقی، و یا برخی از فعالیت‌های فرهنگی که حساسیت امنیتی کمتری ایجاد می‌کنند، می‌تواند فشارهای احتمالی از سوی حکومت بر فعالان مسیحی را کاهش دهد.

۵. تعامل و حمایت متقابل در جامعه مسیحی

- اتحاد بین گروه‌های مختلف: همکاری بین کلیساهای سنتی (ارمنی و آشوری) و کلیساهای نوکیشان ممکن است بتواند باعث افزایش قدرت چانه‌زنی و فشار متقابل بر حکومت شود.
 - ایجاد شبکه‌های حمایتی: حمایت اقتصادی و روانی از افرادی که تحت فشار هستند و خانواده‌های افرادی که بازداشت شده‌اند، می‌تواند به کاهش آسیب‌های دستگیری و بازداشت کمک کند. برای کسب اطلاعات بیشتر درباره نحوه حمایت از دیگر اعضای جامعه، می‌توانید به بخش پشتیبان در جزوه «فعالیت امن» مراجعه کنید.
 - ارتباط با جوامع مسیحی جهانی: تقویت ارتباط با کلیساهای خارج از کشور برای حمایت‌های مالی، رسانه‌ای و حقوقی نیز از دیگر توصیه‌های فعالانی است که تجربه دستگیری و بازداشت داشته‌اند.
- این اقدامات می‌تواند آسیب‌های سرکوب را کاهش داده و به مسیحیان ایران کمک کند تا به‌طور امن‌تر فعالیت‌های مذهبی خود را ادامه دهند.